

„Novi čas“

NOVI ČAS

List stare

za celo leto 4 K
za manj premožne 3 „
v Nemčijo 5 „
posamezne številke 8 v
Oglasi po dogovoru.

zhaja vsak petek ob
12. uri dopoldne. Ured-
ništvo in upravnništvo je
v Gosposki ulici št. 6,
drugo dvorišče.

Štev. 12.

V Gorici, 22. marca 1912.

Leto III.

Naš sovražnik !

Nasprotnike, ki jih imamo mi Slovenci vsakdo pozna. Med nje ne štejemo samo onih, ki so nam nasproti v narodnem oziru, ampak med nje štejemo pred vsem one, ki našemu slovenskemu ljudstvu hočejo zamoriti katoliško vero in izpodkopavati pravico, ki je združena z njo. Ti nasprotniki so mnogo hujši kakor naši narodni nasprotniki. Brez vere in brez pravice je ljudstvo hkrati tudi brez moči, brez zdravja: **obsojeno je k smrti.** Ljudstvo pa, ki je zdravo, ki je polno življenjskih moči — in to more biti samo, če je verno in živi po božjih zapovedih —, ni nikdar obsojeno k smrti. Naj bo še tako malo po številu; nasprotnikov se ne bo zbalo nikdar in se ne bo nikdar pustilo premagati od njih.

Kdor torej vero izpodkopa in življenje po veri uničuje ta je prvi sovražnik ljudstva, tudi našega slovenskega ljudstva. Njegov sovražnik je, naj bo po rodu Nемеc ali Lah ali Mažar ali Hrvat ali pa tudi Slovenec. Da, če je dotičnik Slovenec, tedaj je on med prvimi sovražniki slovenskega ljudstva še najhujši. **Zato tudi smatramo liberalce in socialiste kot sovražnike slovenskega ljudstva.** Oni so njegovi sovražniki ne samo radi tega, ker mu hočejo katoliško vero uničiti, ampak tudi radi tega, ker nasprotujejo njegovemu narodnemu razvoju.

Slovenci in Hrvati.

Slovenci se čutimo sedaj kot en nedeljiv narod, združen v Vseslovenski ljudski Stranki. To stranko je porodilo katoliško gibanje med Slovenci. Namen te velike vse Slovence v Avstriji obsegajoče stranke je, doseči v okviru postavnih mej, da bodo vsi Slovenci tvorili eno pravno in politično celoto, ki bi spet s Hrvati združena ustvarjala jugoslovansko državo pod žezlom habsburških vladarjev. **Poleg Ogrske in Avstrije bi imeli v habsburški monarhiji še jugoslovansko državo, kjer bi bil Slovincem in Hrvatom kot popolnoma enakopravnim činiteljem zagotovljen ves razvoj, ki ga more kak narod doseči.** To bi bil trializem v habsburški monarhiji. V

njem je naša narodna rešitev, naš narodni razvoj!

Naši voditelji za jugoslovansko skupnost.

Zato je tudi dne 3. aprila 1910 govoril pri ljudskem shodu pri sv. Luciji naš dr. K r e k: »Pasti morajo meje! Eno telo smo. Imejmo se radi. Resni časi nas čakajo in veliki boji. Ljudstvo mora vedeti, kam spada. Eden prvih odgovorov našega ljudstva mora biti: **Mi smo edini in se nikdar več ne damo raztrgati. Bratov pa ne bomo iskali na severu, ampak na vzhodu. Z brati Hrvati hočemo ustvariti novo, skupno, vsem sovražnikom kljubujočo boljšo domovino.**«

Prav isto sta razglašala pri zadnjem shodu zaupnikov S. L. S. v Gorici dne 29. februarja načelnik Vseslovenske Ljudske Stranke dr. Iv. Šusteršič in naš poslanec Jos. Fon. Prvi je izjavil **»da moramo gledati in delovati na to, da se slovenski in hrvaški narod združita v eno narodno maso.** In posl. Fon je govoril: **»Toda zvestoba proti Avstriji nam ne brani, da rabimo tudi pomoči v zvezi z našimi brati Hrvati. En narod smo z njimi in treba je, da se na jugu monarhije ustanovi novo državno-pravno telo, ki naj bi obsegalo vse dežele, koder bivajo Hrvati in Slovenci. Mi zahtevamo jugoslovansko državo, upamo vanjo in se borimo zato z vsemi silami za trializem.**«

Neizmerno navdušenje je zavladalo vedno med onimi, ki so take besede slišali iz ust naših voditeljev, kar je podajalo prejasen dokaz, kako se tudi mi Slovenci na Goriškem zavedamo velikih nalog, ki so jih za slovensko ljudstvo sprejeli njegovi poslanci. Mi smo z njimi z vsem srcem.

Sovražnik naše skupnosti.

Toda naš sovražnik! Glej liberalca, glej socialista, ki delu naših poslancev najhujše nasprotuje. Katoliška cerkev je ohranila slovensko ljudstvo v življenju; delo v smislu katoliških načel je slovensko ljudstvo popolnoma prerodilo; delo v smislu istih svetinj nam obeta najlepšo bodočnost. Ker pa liberalce in socialisti sovražita katoliška načela, zato sta tudi najhujša nasprotnika dela naših poslancev, najhujša nasprotnika tudi boljše bodočnosti slovenskega ljudstva.

Ni čuda torej, če je nekdanji glavav liberalcev dr. Ploj pisal 21. aprila 1910 v nekem dunajskem dnevniku **proti trializmu;** če je isti dr. Ploj 29. oktobra 1910 podal priznanje in zahvalo ministru Burianu, ki je hotel prodati neki mažarski orderuški banki naše hrvaške brate v Bosni in Hercegovini! Ni čuda, da je meseca maja 1910 glavno glasilo liberalcev v Ljubljani imenovalo škofa Slomškega, prismonjenca, dasi je bil on prvi, ki je naše ljudstvo učil ljubezni do maternega jezika in s tem polagal temelje one kulture, na kateri so Slovenci sedaj! Ni čuda, da so zastopniki liberalizma 7. avgusta 1910 v Trstu in 17. istega meseca po Ljubljani kar naravnost izdajsko vpili: **Živela Srbija!** Ni čuda, če je tudi »Soča« glasilo goriških liberalcev, dne 7. maja 1910 izdala geslo: **Niti vinarja za slovensko gimnazijo!**

Da, liberalce je sovražnik slovenskega ljudstva in njegove bodočnosti. Zato pa tudi boj brez usmiljenja proti njemu. **Nikdar zveze z njim, nikdar bratenja, nikdar kompromisa z njim! Kdor drugače dela, ta ne dela samo protikatoliško in neznačajno, ta dela tudi protinarodno.** To je naš nauk, naše prepričanje, ki ga nam nihče ne more odvzeti. Boj torej proti liberalcem, proti liberalnemu učiteljstvu, proti liberalnemu časopisju, kajti mi vidimo v njih svoje vere in svoje narodne nasprotnike! Njih vpliv moramo razbiti na Krasu, v vsaki vasi, povsod v deželi! Naj si oni zapomnijo besede, ki jih je govoril dr. Krek 17. oktobra 1909, tedaj, ko se je vpričo tisočerihi zastopnikov slovenskega in hrvaškega ljudstva vstanavljala Vseslovenska Ljudska Stranka v Ljubljani: **»Vsem nasprotnikom naj bo današnji dan opomin k pameti in delu, ker slovenska zemlja ima še veliko grobov za naše sovražnike.**«

Vojna med Italijo in Turčijo.

Z bojišča ni posebnih poročil. Turki izjavljajo, da ni res, da bi bili oni pred Bengazijem tepeni ter izgubili 1000 mož. Šlo se je le za navadne boje, v katerem pa so Turki malo trpeli. — Pač pa poročajo

iz Tripolitanije, da so v novem boju Lahi izgubili več sto mož, med njimi 3 častnike. Enega višjega častnika so Turki vjeli.

V Sudni Ben Adenu so laški aviatiki med Arabce vrgli 30 bomb, ki so zelo učinkovale, dasi so se Arabci takoj razkropili, ko so laške aeroplane zagledali. Dne 19. t. m. zjutraj je vrgel aviatik poročnik Roberti pri Benghaziju na sovražnikovo taborišče nekaj bomb. Ko je letel 700 metrov visoko, je sovražnik nanj iz topov streljal, ne da bi bil aeroplan zadel. Dne 18. t. m. so sovražniki Lahe pri Derni napadli. Laška pehota je napad odbila.

Zadnje čase se je mnogo govorilo o miru, ki ga pa Turčija noče. Ker je Turčija izjavila, da so mirovni pogoji, kakor jih je stavila Italija, popolnoma nesprejemljivi in ker v Tripolisu ni mogoče doseči uspehov, izjavljajo merodajni krogi, da začne Italija v par dneh ne le najenergičnejšo, ampak naravnost silovito akcijo proti Turčiji, da jo k takojšnemu miru prisili. Bajе obstoja v tem oziru dogovor med Italijo in Rusijo. Zato tudi Rusija zbira svoje čete ob turških mejih. Laškega brodovja vsak hip pričakujejo pred Carigradom.

Po svetu.

Državni zbor.

Loterija se odpravi! Na dan sv. Jožefa je finančni minister Zaleski predložil načrt zakona, s katerim naj se odpravi loterija in nadomesti z razredno. Mnogi poslanci so živahno pozdravili to predlogo. Minister je izjavil: Loterija je v Avstriji vpeljana že od srede 18. stoletja. Kmalu pa so spoznali višji krogi, da loterija le škodi gospodarskim močem prebivalstva. Že cesar Jožef II. je ukazal finančni upravi, naj proučuje to vprašanje. Cesar Leopold je naravnost obsodil to igro. V zbornici je pokojni dr. Roser 25 let ponavljal zahtevo, naj se loterija odpravi. Vlada pa se je vedno pomišljala zaradi finančnega efekta. Leta 1908 pa je zbornica naročila vladi, naj polagoma opusti kolekture in vpele razredno loterijo. Tej zahtevi je sedaj vlada ustregla. Po razredni loteriji bo mogoče staviti le dvakrat v letu, sedaj pa se lahko stavi dvakrat v tednu. Sicer je ta loterija tudi vabljiva, a ljudstvu bo škodovala manj. Dalje pa »sanjske bukve« ne bodo nič pomagale in vse vraže bodo izgubile veljavo. S tem bo izumrl rod starih lotristovk. — **Jugoslovanski poslanci** so

po svojem govorniku izjavili, da bodo glasovali za novo brambeno postavbo, ker vsebuje **dveletno vojaško službo** in druge za ljudstvo koristne stvari. To storijo iz ljubezni do države in ljudstva. Nočejo pa, da bi katera stranka s tem profitirala.

Na Hrvaškem stavkajo dijaki in demonstirajo po ulicah. Sedaj so nekateri listi začeli opozarjati, da je to za mladino škodljivo ter da dijaštvo hujskajo hrvaški framazoni, da bi je lažje vpregli v svoj jarm proti veri. Vse hrvaške stranke so sklenile sporazum za prihodnje volitve, ki se bodo vršile 10., 11. in 12. aprila. Vsled tega bo ban Čuvaj najbrže odstopil. Na njegovo mesto baje pride Kršnjavi. Govori se, da se začno na Hrvaškem nove razmere? Kdo to ve?

Na Nemškem bo baje odstopil državni tajnik Kinderlein Wächter. Zato se je nemški cesar zadnji čas obotavljaj odpotovati na jug. — **Na Francoskem** so razmere tako žalostne, da se anarhisti v Parizu javno upajo nastopati z orožjem proti občinstvu, ki je navdušeno za vojake. Dne 16. t. m. je bil v pariških ulicah boj med anarhisti in drugimi. Najbolj smešno pri tej reči pa je to, da mora anarhiste krotiti vojni minister Millerand, ki je bil socialist najhujše vrste. Sedaj ko je po delavskih hrbtih splezal kvišku pa delavcem fige kaže. — **Na Češkem** vsled nemške obstrukcije nikamor nemorejo. Dežela je na robu finančnega propada. Zato hoče odstopiti dež. odbor. Za upravo dežele naj vlada imenuje komisarja. — **Rusija** mobilizira številne čete ob turški meji, kar Turke zelo skrbi. Mobilizirano je tudi rusko črnomoško brodovje. — **Na otoku Kreta** se je kar natihem skuhala revolucija. Ondotno grško prebivalstvo nemara za Turke, ki vladajo deželo. Sestavila se je že nova revolucijska vlada, ki se je brzojavno poklonila grškemu kralju. Krečani se namreč hočejo zediniti z Grško. — **Na Angleškem** je v poslanski zbornici lord Churchill izjavljaj, da bo Anglija tako pomnoževala svoje brodovje, da bo na vsakih 10 nemških ladij zgradila 16 svojih.

Zanimivosti iz Italijanske politike.

V Tripolitaniji igrajo Lahi veliko komedijo, ki se zna obrniti za Italijo v tragedijo — žaloigro. Stroški te ekspedicije so vprav ogromni. Sposodili so si dozda 140 milijonov lir za vojno ministerstvo in 30 milijonov, ki so jih dali na razpolago

ministerstvu vojne mornarice. Te dni so odprli podpise za novo posojilo 35 milijonov lir, tako da jih stane vojska do sedaj 205.000.000 lir. K temu pride 10.600.000 lir, ki so jih dovolili za nujna dela v pristaniščih osvojenih afriških mest. Vprašanje je, če bodo zmogle italijanske finance te ogromne svote, ki pa dan za dnem rastejo in kdo ve kako visoko številko bodo še dosegle. Drago bo kupljena dežela, ki si jo mislijo osvojiti, četudi ne štejejo doma zgubljenih najboljših delavnih moči, ki prelivajo kri v Afriki.

V mestu Tripolis se je začelo redno življenje. šole so odprte, kupčija se je začela razvijati, tudi jedno železnico so zgradili in jo že izročili prometu. Arabcem so dovolili popolno prostost v izvrševanju njih **verskih obredov izvzemši** javnih verskih obhodov; vojakom je strogo zaukazano največje spoštovanje do religioznih ceremonij tamošnjih domačinov. Neki, po celem svetu sloveči italijanski list pravi k temu: »Mi nimamo nič zoper to, želimo le, da bi se v Italiji sami z enako postavbo zagotovilo tudi **spoštovanje do katoliškega veroizpovedanja**, za kar so vzroki neprimerno večji.« A kar daja vlada v Tripolitaniji domačinom, tega v lastni državi svojim državljanom noče zagotoviti. To je pač komedija — in ne posebno lepa, — ki jo igra italijanska vlada. Tudi vjetim Turkom in Arabcem, ki so jih pripeljali v Italijo, so hitro otvorili mošeje, da lahko kličejo k svojemu Alahu, medtem ko pravega Boga in njegovega namestnika v Rimu sramotijo in napadajo kolikor le morejo. Sicer je pa očitvidno, da se tukaj Bog poslužuje svojih prav strupenih sovražnikov, da mu z zasedanjem Tripolitanije razširjajo njegovo kraljestvo na zemlji, kajti katoliškim misijonarjem bo potem ko se vrnejo redne razmere v deželo vendarle lažje reševati duše, kot je bilo do sedaj, ko je nad Tripolitanijo vihral turški polumeseč.

Glasov o miru se je mnogo širilo, želi si ga Italija in želi ga velesile — a Turčija je trdovratna in se noče vdati. Vsako posredovanje tujih držav je bilo do sedaj brezuspešno.

Povodom **srečne rešitve kralja** ob napadu 13. t. m. se je v vseh cerkvah pel Te Deum. Omeniti je vredno govor kardinala v Benetkah, ki ga je imel ob tej priliki: med drugim je rekel: Hvalimo Boga, da je ohranil kralja, a prosimo ob jednom, da bi tisti, ki imajo moč v rokah skrbeli za boljšo **versko vzgojo mladine**, da postanejo vsi taki slučaji sami od sebe nemogoči.

Listek.

Junaštvo in zvestoba.

Nemški spisal: **JOŽEF SPILLMANN D. J.**

(Dalje.)

Toda od dne do dne sem zastonj čakal na ugodno priložnost. Kar dobim pismo iz Zuga. Naslov je pisala Verenkina roka in ves vesel sem je odprl. Kako grenko razočaranje! Moje zadnje pismo, ki sem ji je pisal, je padlo neodprto iz ovitka. — Na malem lističu so

stale besede: „Ljubi Damian! Jaz sem se žrtvovala. Čemu znova odpirati rano brez potrebe? Prosim Te, ne piši mi več. V.“

Tako! Tu sem imel zagotovilo! V svoji jezi sem po krivici podtikal Vereni, da je storila to iz vzroka, ki bi privedel morda njene očeta do tega, nikdar pa ne nje. „Odkar je s premoženjem mojega strica Göttija na slabem, me ne marate več,“ sem si mislil. „Lepi Zurlaubenski dvor zapade na koncu upnikom in mala hišica moje matere ni za tako frauenštajnsko princesinjo! No, Damian, ne bodi norec; če prenese to ona, moraš prenesti tudi ti.“

In vendar m je hotelo skoro srce počiti! Premišljeval sem, ali bi se ne obrnil do njenega očeta, Toda temu se je upiral moj ponos. Njenemu bratu pa tudi nisem hotel pisati. Zdelo se mi je, da je bilo

neko njegovo pismo, ki ga je pisal sestri, krivo vsega nesporazumljenja. Ne, nisem se hotel udati!

Ravno ko je divjal ta nemir v moji notranjosti, dobil sem od Marte Valdouleur listek, s katerim me je vabila, naj pridem popoldne k njenemu očetu. Danes se počuti nekoliko boljše ter želi govoriti z menoj o neki stvari, ki ga zelo skrbi.

Marta je še pristavila, da upa, da se bodo želje njenega očeta združile z mojimi ter bova oba osrečena, to pa da bo zelo pripomoglo, da ozdravi njen oče. Na noben način naj očetu ne ugovarjam. Jeza, h kateri je nagnjen od narave, bi mu gotovo zelo škodovala. Kaj bi pač to utegnilo biti? Lomil sem si glavo nad tem, ko sem se preoblačil ter med potjo v Malteški hotel.

V bolnikovi predsobi me je vsprejela Izabela. Zardela je, ko sem ji dal roko v pozdrav in vprašala, če me ni sestrično pismo kaj osupnilo. Rekel sem, da je res notri mala uganjka, na katero sem prav radoveden. V zadregi me je vprašala, ali nisem morda že uganil, za kaj se gre, in zardela je še bolj. In ko me je pogledala na pol zaupljivo, na pol boječe, se mi je zazdelo v duši, kaka bo ta uganjka.

Predno pa sem se mogel ustaviti pri tej misli, že so se odprla vrata bolnikove sobe in Marta mi je pomignila, naj stopim noter. Trenotek pozneje sem sedel ob markisovi postelji.

Bolnik je težal zelo slab v svojih blazinah; njegov pogled pa je bil še poln ognja in življenja. Podal mi je shujšano roko in rekel: „Ljubi moj medved, (tako me je klical zmerom, ko je bil dobre volje) vi ste mi enkrat rešili življenje, drugič ste to vsaj pošteno poskusili. Zahvaljujem se vam za vašo dobro voljo. Prav za prav bi bil rajši umrl tam na tuilerijskih stopnicah, kakor pa da bi tukaj tedne in tedne trpel najhujše bolečine, nazadnje pa bi vseeno podlegel za ranami, ki so jih ti pobalinski narodni bramborci prizadeli meni, neoboroženemu staremu možu Lepa junaštva so to! A kaj de? Za Boga in lilije! Dobil sem rane za svojega kralja, tedaj umrjem v njegovi službi, kakor je umrla večina Valdouleurjev. Jaz sem zadnji njih slavnega rodu.

Skušal sem ga tolažiti. Zdravnik zelo upa in gotovo bo ozdravel ter znova služil svojemu kralju. Zmajal je z glavo in rekel: „Z menoj gre h koncu in jaz sem čisto zadovoljen. Z Bogom, sem poravnal; upam, da me milostno vzprejme. S svetom, kakeršen je zdaj, ne maram imeti nič opravila. Za Marto je preskrbljeno. Baron Reding ji bo dober mož. Ostane še Izabela. No, Marta mi je rekla, da se vidva ljubita. He, ni treba zardevati! Dobro vem, da bi morali prav za prav vi snubiti, ne pa da bi oče ponujal roko svoje hčere. A časi so nenavadni. Da niste plemenitega rodu, hočete ugovarjati. Spoštujem ta vzrok, ki vam je branil, da bi prosili za Izabelino roko. Toda po treznem preudarku, vam jo vseeno želim dati za ženo. Ne ugovarjajte! Če nočem jaz v oziru na srečo svoje hčere gledati na take težave, je moja stvar. Sicer pa dandanes nič ne gledajo na plemstvo, saj so odpravili vse naslove in grbe! Torej pridi, ljubi moj medved, poljubi me, bodi mi dober sin in osreči mojo drago Izabelo! Oh! Kako me spet skeli bajonetova rana! Daj mi hitro kapljic in ne govori besedice, če ne me umoriš.“

Dobri mož se je zvijal od bolečin na svojem ležišču in jaz nisem imel srca, da bi mu ugovarjal. Še danes sem prepričan, da bi bil umrl, če bi bil odvrnil njegovo ponudbo. In nisem bil morda srečen, da sem istega dne, ko mi je dala Verena slovo, dobil tako lepo, izobraženo, dobrosrčno bitje, kakor je bila Izabela Valdouleur. Vendar mi ni bilo dobro pri srcu. Čutil sem, da Izabele ne bi mogel tako ljubiti, kakor sem ljubil Verenko. Mogel pa sem jo spoštovati, lahko bi jo nosil na rokah, razumevala bi se in ljubila bi se vedno bolj, več pa ni bilo treba za srečen zakon. In pred seboj sem imel še smrtno bolnega očeta, kateremu bi tedaj zadal smrti udarec, če bi se branil.

Ko si je Valdouleur toliko opomogel od svojega napada, da me je lahko poslušal, sem rekel, da morem ponuditi njegovi hčeri le skromno življenje; moj meč in moja poveljniška plača je skoro moje edino premoženje in sam ve, kako je vse to nestalno v sedanjih razmerah. Tu me je ustavil in rekel: „Moja otroka nista uboga. Vi ste menili, da so dragocenosti, ki ste jih rešili pri požaru gradu in ki jih je zastavila Marta pri zlatarju za 50.000 liver, da je to vse njuno premoženje. Pustil sem vas v tej veri. Po moji smrti boste videli, da zapuščam desetkrat, dvajsetkrat toliko v bančnih papirjih, ki so popolnoma varno naloženi. Nalašč sem bil to zamolčal, ker nisem hotel prodati svojih hčera ljudem, ki ljubezen hlinijo, a snubijo le mošnjiček. No, na tebe in Redinga se zanesem. Da bi bil vsaj vitez! A nič ne de; četudi nisi plemič po krvi, vendar si plemič po srcu. Tako. Zdaj pa hočemo praznovati zaroko. Pokličite otroka!“

Marta in Izabela sta prišli. Oče je del Izabelino roko v mojo in naju je blagoslovil. Midva sva poljubila njega, potem pa drug drugega in Izabela je točila solze pri tej žalostni zaroki ob postelji težko bolnega očeta. Tudi Martine oči so bile mokre in jaz sem bil tako razburjen od nasprotujočih si čustev, da sem se komaj premagoval.

„Dobro je,“ je rekel markis. „Zdaj lahko mirno umrjem. Moja otroka sta preskrbljena.“ Bil je res dobre volje in se je še pošalil, ko sem se poslavljaj od njega: „Čuj, če te kralj vendarle povzdigne v viteza, moraš vzeti medveda v grb.“

XXX.

Beg v Varennes.

Reding je šele debelo gledal, ko sem mu povedal, da bova vsaka. Ko pa sem mu pojasnil vso stvar, voščil mi je srečo od srca. Sicer ne pozna osebno gospodične Keyser, vendar misli, da jo moja nevesta presega v vsakem pogledu. Potem sva se zmenila, da ne poveva svojim tovarišem ničesar o tej stvari, ker je bila poroka odložena na nedogleden čas.

Sem-li hotel tudi velikemu sodniku povedati kaj o svoji zaroki? Bilo bi mi zelo težko in rekel sem si, da za zdaj tudi ni treba. Mislim sem, da je Verena sporočila svojemu očetu, da je pretrgala zvezo z menoj. Pater Sekundus, ki sem mu povedal vso stvar, ni bil popolnoma zadovoljen z mano. Izprva ni rekel nič, marveč je dvakrat prav na debelo ponosljaj. Potem je omenil, da ga veseli, če je moja mati tako zadovoljna z novo plemenitaško nevesto, kakor s zugškim dekletom. Moja mati! S te strani si stvari niti ogledal nisem. Se bo mogla sploh moja nevesta vdomačiti v naših skromnih razmerah? Pater je videl mojo zadrego in je rekel, da bi bil moral to že preje premisliti. Sicer pa sem s svojim naglim sklepom naletel še na dobro. Kolikor pozna on mlajšo gospodično Valdouleursko, ve da je dobra deklica in zato mi lahko vošči srečo k zaroki.

Vprašal sem ga tudi, da li ne veruje, da se mi je Verena Keyser odrekla popolnoma resno. Tedaj je dvignil P. Sekundus svoje obrvi kvišku in je dejal: „Dragi moj gospod Muos, kako naj to vem? Mislite li, da lahko vidim iz Pariza kakemu zuškemu dekletu v srce? To bi bila težka reč, tudi če bi bil tam. Da, Verenka ni nazadnje niti sama vedela, ali misli z odpovedjo zares ali ne. No, kar se je zgodilo, se je zgodilo in izbiti si morate zdaj mlado Keyserko iz glave ter podariti svojo ljubezen lepo in pošteno gospodični Valdouleurski. Nazadnje vaš je vodila krščanska ljubezen do bolnega moža in jaz upam, da vam prinese srečo in blagoslov.“

Ko mi je redovnik tako nekoliko hladno čestital, sem odšel. Sedel sem doma, da bi pisal o tem svoji materi, kakor sem ji pisal vedno, če se mi je kaj dogodilo. A pismo mi ni hotelo od rok. Pomazal sem več listov papirja, a nazadnje sem jezen vrgel pero proč. Pisma za enkrat nisem pisal.

Zopet sem se začel pečati samo s političnimi dogodki. V začetku aprila 1791 je umrl Mirabeau (r. Mirabó). Dvor je stavil nanj zadnje upanje, da bi z njegovo pomočjo rešil monarhijo na Francoskem. Pokopali so ga z velikimi slovesnostmi in zdelo se je skoraj, da pogrebajo francosko kraljevstvo. Kakor je Mirabeau umrl prezgodaj, ker je živel v mladosti nezmerno in razuzdano, tako je tudi kraljevstvo smrtno zadeto klonilo v grob radi grehov in zapravljenosti preteklih časov.

To sem omenil mlademu švedskemu grofu, ko sva šla po pogrebu čez Notredamski most. Seznanil sem se bil z njim na neki gostiji. Pritrdil mi je, potem pa je rekel, da bi rad govoril z menoj in Redingom, ki je šel z nama, o neki stvari, o kateri ne moremo razpravljati na prosti ulici. Prosil sem torej oba, naj gresta v moje stanovanje; bilo je staro stanovanje v ulici Saint-Honoré, kamor sem se zopet preselil, ko sem bil povišan. Švedski grof se je imenoval Aksel Fersen in je bil na dvoru v veliki časti. Šepetali so, da ga je cesar naskrivoma poslal kraljici. Ali je bilo to res, ali le samo govorjenje, nisem mogel nikdar zvedeti zagotovo.

Ko smo bili v moji sobi, me je Fersen naprosil naj zaprem vrata. Vprašal je tudi, če nam morda kdo ne prisluškuje, potem je začel zelo previdno govoriti o nekem novem načrtu za beg kraljeve rodbine.

(Dalje pride.)

U kantrad noblih.

Zanut: O Žef, Žef, kaku s se shujšu. Pej ki te martra?

Žef: Gliste sa me martrale cela zima. Sm biu ane tri bote u špecerji anu sa mi dal ana flaška črne reči, k je bla glih ku tinta. Dohtar m je reku, nej spijem usak dan tri žlice; pa jest b biu hitra rad ozdrabu anu sm spiu use na n krat. Potle me je šele šraufala.

Zanut: Ma gvišna te ni tku šraufala kakr gaspuda dohtarje Tema, kadr je maširu z Lokauca damou.

Žef: Pa ki je blu u Lokaucu?

Zanut: Al nis slišu? Tema je sklicu s h a d anu je žlabudru, de ni blu nku konca, kakr pr klabas, če ji an konc odgrizneš. Anu zastopš, je pršu an štadent, ki štadira na cesarskemu Duni anu mu je tašne pravu, de sa lde pagrabli metle anu sa gnal Tuma prut Ajduščni. Ja, muj Žef, ki pa marataš, naš juristi sa tiči, kar jih je.

Žef: O saporbolthinajne. Rad b ga bidu. Pagledi, pagledi, Zanut tam s l d a š k a m u z k a anu cebelisti marširaje za njo s pušem na ramih. Pa ki je tu-le, a sa rekruti?

Zanut: Ja se vid Žef, de nis biu že duga u Garic. Tu-le sa štedenti, k se hodje učit strejlet, de uzameje Lahem crkvena držaua anu de je daje nazaj papežu, kakr je pravu u Šempalaju sadrug Krampač s Trsta. O ti frderban sa djal dejma krast, al jih pravje kasmate.

Žef: A, se tud leberalci nisa neč bujš. Ni duga k sa gnal žendarmi tistga Kanjejedca, k je sprabu Tišlerska zadruga v Soukani na bubn, u arešt. Pasluši, kašn špas je biu. Kanjejedic je pršu čez grenca u Tomin, ma žendarmi sa ga kmal zašnuval. Moš se je zbau anu se je skriu u ana marajna al omara. Marajne pa na abedna viža nisa magli odpret, pa sa paklical anga uoznika s param uolou anu sa sprabli marajna s Kanjejedcam na škalar. Hi-je sa je rezal kar po cest u Garica. Na vrhi omare sa s svedrom nardil ana lukna, de sa patišni mažu n mala cukra anu balzama notre, zatu k ni še neč frušku. U Plavih je uoznik futru žvina anu sa ga prašal, kam pejle ta marajna. Reku jem je, de u Soukan h tišlerjem de je papravje. Kadr je moš u marajn tu-le slišu, je začeu tku zdihouat, de je uoznik mogu hitra furat naprej. U Soukani je uoznik reku tišlerjem, de jem da marajna papraviti če čejo, ma je u marajn začela tku pihat, de sa uoli šli u galop prut Garic; šele na Korm sa jih ustavlja anu na dougani so pod kantrula samega pulicaigantmana kostle adprli. Kadr je Kanjejedic stopu uen, je ues moker ku meš vesela pagledu anu je reku: »O huala Bagu, de sem le an bot na gvišnem!« Ma viš kej Zanut, adna se m pa le dapade pr leveralcih, de ga lepu pijeje anu se ga našljafaje anu moučije. Ma socialisti pa pridgaje anu pridgaje prut alkoholu, pr štirih stenah ga pa zlivaje, de se ni bat suše.

Zanut: Tud ad tega sm t mislu povedat, muj Žef. Zastopš dohtar Tema je uzeu s saba u Lokauc tud dohtarje Za-

maška, de b ja usi vidli, de socialisti je-maje flaške zmeram zamašene. Kadr sa leberalci zagledal dohtarje Zamaška, sa začel rjut; alo Zadk uen, alo uen! potle je šele začela uojška. Tuma je kriču prut vinu, Zamašk se je bau, de b mu kdu ne zavrtu šraufincijerje u ta gorejn štuk, prdsednk k je biu an muzikantar je začeu plo-zať, usi hudiman, ceu peku je biu. Patle je pršu naš štadent anu kaku je blu naprei, sm t pa že pravu.

Žef: Ja, jest sm tud slišu ad anga Benečana, de sa na Laškem pa še huiš sacjalisti kakr tu, anu de se kličeje a n a r h i s t i.

Zanut: Pej ki sa anarhisti?

Žef: Bejn, de t še bujš pavim: Anarhisti sa tiste baže sacjalisti, k love cesarje anu krajle.

Zanut: Bejši, bejši.

Žef: Po šiša, de je res. Prejšn tedn je adn tak jogr trikrat strejlu na laškega krajle, ma ga huala Bagu ni trofu. E, guncvati sa, guncvati. Lde de b uzal palca anu gnal ta zverina, če še kam prideje dr-žat kašne pridge.

Zanut: Braua Žef, ti s moš, kakr jih je mala tajšnih.

Žef: Le brz strahu, muj Zanut, čeglih se me gliste spurgirale, ma usegljih sm še teč za pulitika.

Zanut: Kam greva pa zdej?

Žef: Al biš ki Zanut, an prejon trip b na sturu slaba.

Zanut: Alora, pa pejva, sej dans pla-češ ti, k je biu ta tedn tuj gud.

Iz naše organizacije.

Glasnik „Slov. kršč. soc. zveze“.

Pasijorsko igro bode prestavljalo »Katoliško delavsko društvo v Mirnu« na tiho nedeljo dne 24. marca 1912. točno ob 3^{1/2} uri pop. v »Društvenem domu« v Mirnu. Vstopnina: 1. in 2. vrsta K 3.—; 3. in 4. vrsta K 2.—; 5. in 6. vrsta K 1.50; 7. in 9. vrsta K 1.—; stojišča 60 vin.; otroci 30 v; stojišče na galeriji 80 vin.; sedeži na galeriji K 1.50. Člani, ki se izkažejo pri blagajni z izkaznico in imajo plačano članarino, plačajo polovico vstopnine, sedeže popolnoma. — Opomba: Z ozirom na mir, ki mora biti med dejanji in z ozirom na resnobo predstave je otrokom pod 14. letom dovoljen vstop le v spremstvu odraslih, ki so naprošeni, da nanje pazijo. — Odbor.

Novo društvo v Kožbani. Ustanovni obč. zbor kat. slov. izobr. društva v Kožbani bo 25. marca popoldne ob 3h. A. Plešničar, sklicatelj.

Iz Cerkna. Na dan sv. Jožefa je imelo naše izobraževalno društvo svoj letni redni občni zbor. Po volitvi novega odbora, ki so ostali isti kot lani razum tajnika za kterega je bil izvoljen g. kaplan, nas je g. kaplan v daljšem govoru bodril in navduševal za uspešno in živahno društveno življenje v odločno katoliških načelih sv. vere. Sklenilo se je ob tej priliki to poletje blagosloviti krasno novo društveno zastavo pod katero naj bi se zbirali naši člani

ter navduševali za višje vzore in sv. načela.

Nabrezina. Pri nedeljskem predavanju kat. slov. izobr. društva v Nabrezini je bilo nepričakovano število poslušalcev. Predavatelj č. g. Franc Švara je v dolgem govoru pojasnil pomen kat. slov. izobr. društev in kako potrebna je izobrazba. Nadalje je govoril o naših narodnih in verskih nasprotnikih; za kar mu bodi izrečena najiskrenejša zahvala. Hvala tudi g. T. Gruden, ki je daroval za društveno knjižnico 5 K. Pri zabavnem večeru dne 11. t. m. sta darovala društvu: g. Martin Radovič 2 K, g. Martin Caharija 1 K za kar se jim zahvalujemo. Želimo, da b jima sledilo mnogo posnemovalcev.

Ravnica. Na praznik dne 25. t. m. popoldne bo imelo naše kat. slov. izobraž. društvo občni zbor, združen s predavanjem. Govoril bo odposlanec Slov. kršč. socialne zveze iz Gorice. Začetek hitro po blagoslovu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Solkani. Vabimo k občnemu zboru »Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva« v Solkanu, ki se bode vršil v ponedeljek dne 25. marca 1912 t. j. na praznik Oznanjenja Marije Device, koj po biagoslovu v dvorani gosp. Ivana Nibrant, z običajnim dnevnim redom. K obilnejši udeležbi ujudno vabi odbor.

Batuje-Selo. V društvu so se zaključila zimska predavanja, katerih je bilo 22. Predavalo se je o zgodovini kmečkega prašanja, domače župnije in o zgodovini Goriškega.

Naša mladina.

Šempas. V nedeljo dne 17. t. m. je bila v Šempasu revizija telovadnega odseka »Orel«. Revizorja sta morala z veseljem priznati, da se odsek prav lepo razvija. Po reviziji je imel črniški g. kaplan govor o naših nasprotnikih in naših ciljih in nalogah. Za tem je sledilo nekoliko telovadbe in tamburanja. K reviziji je prišlo mnogo domačinov in šest črniških »Orlov«. — Sempaskim, ozeljanskim in smihovskim »Orlom« eličemo: Naprej in Na zdar! — Tamburaški zbor v društvu, ki se je osnoval pred kratkim, se lepo razvija. Šteje že 13 članov.

Dornberg. Naš Orlovski odsek je imel, dne 13. t. m. jako poučno predavanje. Predaval je naš vrli in neumorni č. g. župnik Fr. Lavrenčič o socialni demokraciji. Pokazal nam je v bengalični luči njene pogubne in sleparske nauke, ki vodijo naravnost v propad. Mi fantje smo zelo hvaležni č. g. župniku ter se mu ob tej priliki najtopleje zahvalujemo za njegov trud. Za prihodnjo sredo nam je objubljeno že drugo predavanje. Zeleti bi bilo, da bi se udeleževali tudi naši dobri očetje tako lepih in zanimivih predavanj. Jim bo koristilo — in to v vsakem oziru. Našim pogumnim fantom pa ključemo: Le tako naprej vstrajno in veselo tja do cilja!

Gabrje. Občni zbor tel. odseka »Orel« se vrši 24. t. m. ob 3 in pol pop. Vspored navaden. K predavanju g. jurista Zavadlala, ki bode po občnem zboru vabimo tudi vse prijatelje in somišljenike. — Odbor.

Srednje Vipavsko okrožje. Okrožna seja bo v nedeljo dne 24. t. m. ob 3 in pol v Batujah.

Zadružništvo.

Št. Peter. Vabilo na redni občni zbor »Hranilnice in posojilnice v St. Petru pri Gorici, registrovana zadruga z neomejeno zavezo«, ki se vrši na belo nedeljo dne 14. aprila 1912 ob 4. uri popoldne v »Zadružnem Domu«. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in računskega pregledovalca. 2. Potrjenje računskega sklępa za l. 1911. 3. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njega namestnika. 4. Slučajnosti. 5. Predavanje. — Odbor.

Glasnik „Kmečkih zvez“.

Ajdovska »Kmečka Zveza« sklicuje sejo odbornikov in zaupnikov dne 31. marca, to je na cvetno nedeljo v Vel. Žab-

ljah v gostilni g. Vertovca. Seja bo važna, ker se bodo storile razne resolucije. Somišljeniki in prijatelji pridite!

Delavski vestnik.

Iz Rablja. (Koroško). V cesarskem rudokopu v Rablju dela gotovo dve tretjini slovenskih delavcev, a uradništvo je večinoma vse nemško, ki ne razume ali noče razumeti niti besedice slovenski. Tudi pravila so tiskana vsa v nemškem jeziku in vsaka reč, ki pride od c. kr. oskrbnitstva, česar seveda nihče skoraj ne razume. Se gajte na Sebastjanih, kjer ni vsega skupaj niti dvajset Nemcev, sta oba paznika Nemca. Se razume, če kdo kaj potrebuje, da večkrat rajši moiči, ker se ne zna zgovoriti. Se norca se dela nekdo iz slovenskih besed in uboge delavce zmirja s svinjami, k delu pa tako priganja, da marsikdo mora proč iti, ko bi sicer nikdar ne šel. Tisti gospod, ki mu je bila pred nedavnim časom slovenska trobojnica na visoki smreki na poti, da jo je dal odstraniti, naj se rajši pobriga, da po sobah, kjer delavci pijejo, da ne bo po zimi po 3 do 4 stopinje mraza, da delavci še spat ne morejo. Zjutraj ob 4. pa vstani spet in hajdi na delo! Ni čuda, da je toliko bolnih. Doslej so ubogi delavci molčali in trpeli, zdaj se jim je pa jelo svitati. Upanje je, da se tudi naši gg. državni poslanci ozrejo na nje in jim pomorejo do pravega reda in zaslužka pri tej draginji, saj večina delavcev je v taboru »Slovenske Ljudske Stranske«.

Nabrežinskim socialistom se je »Novi čas« zelo priljubil. Komaj čakajo trenutka, da ga pripelje pošta, pa vže padejo po njem kakor po plenu gladni volkovi. — Mi bi rdečim sodrugom priporočili, naj bi ne čitali samo dopisov iz Nabrežine, ampak cel »Novi čas«. Iz ene same številke njegove se bodo več koristnega naučili, kakor če celo leto prebirajo cunjasto »Zarjo«, ki družega ne zna kot »žreti farje«.

Slovenski delavec na Westfalskem.

Derne, 15. marca 1912.

Poročati moram iz kraja, kjer si toliko slovenskih bratov služi svoj vsakdanji kruh. — Pred nami stoji nemirna prihodnost, kateri zremo s strahom v oči, ki obeta bedo in pomanjkanje milijonom delavcev. Na drugi strani pa nam zopet sije upanje, da se bode naše delavsko stanje izboljšalo s pomočjo štrajka, ki se je začel 11. t. m. Povprečni zaslužek je doslej znašal 6 K 10 v na dan. Zahtevali pa so delavci 15 odstotkov poviška. Marsikomu se bo sedanji zaslužek zdel zadosten. Kdor pa količkaj pozna delo in trpljenje v tukajšnjih rovih, bo priznal, da je zaslužek prejel veliki.

Oblast postopa s štrajkovci vsaki dan strožje. Naj navedem en vzgled! Delavci so priredili shod, ki se ga je udeležilo 4000 premogarjev. Shod se je vršil na prostem, ker za toliko množico ni bilo nikjer dobiti prostora. Naenkrat pridere policija peš in

na konjih ter prične s sabljami udrihati po udeležencih shoda. Kri je tekla. In takih vzgledov je več, ki ne delajo časti kulturni Nemčiji. — Kakšen uspeh bo pa imela stavka, tega ne ve nihče.

Matija K e n d a.

Opomba uredništva: Po poročilih, ki jih imamo do danes, se je štrajk popolnoma ponesrečil. Uspeha za delavstvo ni nobenega. Pač pa je socialna demokracija, ki je delavstvo brez vzroka nahujkala v ta štrajk, pomagala angleškemu kapitalistom, ki so se bali konkurence nemškega premoga. Izboljšanje plač pa bi se bilo dalo doseči brez štrajka, kakor je to imela krščanska delavska organizacija že skoro doseženo. Da preprečijo zvišanja plač s pomočjo katoliških organizacij, so socialisti nahujkali ubogo delavstvo v brezupen štrajk, ki se je ponesrečil. Tako socialisti skrbje za ubogega delavca! Pač pa se je sedaj marsikak sold, namenjen za podporo delavcem ob štrajku prijel smolatih rok rdečih voditeljev. Rojakom našim na Westfalskim pa sporočamo bratske pozdrave z željo, naj se ondi oklenejo krščanskih delavskih organizacij. Bog vam daj srečo, slovenski trpinici v daljni Nemčiji!

Štrajki premogarjev.

Na Angleškem vlada lakota radi štrajka. Dan za dnem odpuščajo gospodarji iz služb nove delavce. Te dni bo odpuščenih 120 tisoč železničarjev, ker vsled štrajka ni premoga. V Glasgou je brez dela 300 inženirjev. Povsod vlada veliko pomanjkanje. Z dežele se poroča o strašni lakoti. Veliko delavskih rodbin je veselih, če na teden z eno krono razpolagajo. Delavstvo strada. V Stockhingu se boje, da vsled lakote umre na tisoče otrok. V Liverpoolu razdele delavcem vsak dan 2000 kosil zastoj. Župan v Stock-upon-Trentu piše: Vsak dan potrebujem 10.000 kron, da nasitim otroke, ki jih je 80.000, ki ne štejejo še 14 let. Z ozirom na resen položaj, ki ga je stavka povzročila, so že papirji na londonski borzi padli. Najbolj pa dokazuje resnost položaja dejstvo, ker sta kralj in kraljica opustila svoj načrt, da obiščeta evropske dvore in se jim predstavita. Morda vendar le kmalu pride do sporazumljenja.

Na Nemškem so rudarji že sklenili, da pojdejo oni delat. S tem je stavka nesrečno začeta tudi nesrečno končala.

Na Severnem Češkem se stavka rudarjev razširja. Socialistiško delavstvo pa je tu razdeljeno v dva tabora. V centraliste, ki imajo za komando dunajske nemške jude in avtonomiste, ki jih vodijo domači češki sodrugi. Tako se sovražijo med seboj, da bodo avtonomisti nasprotovali štrajku, ki ga hočejo dunajski judje. Vsled tega bo stavka najbrže brezuspešna.

Naša nova bojna ladja.

Včeraj so spustili v Trstu v morje našo novo bojno ladjo »Tegetthof«. Krunovala je slovesnosti nadvojvodinja Blanka. Po slavnosti je bila v tržaškem pristanišču

vaja ondi zbranega brodograja. Vojno brodograje so napadle torpedovke. Vaje so se udeležili tudi časnikarji in slavnostni gostje. Že v sredo so se pripeljali v Trst nadvojvoda Leopold Salvator, nadvojvodinja Blanka s svojima hčerama nadvojvodinjama Maria de los Dolores in Marijo Immaculato. V Trst se je pripeljala c. kr. eskadra, ki jo sestavljajo tri vojne ladje, dve križarici in več torpednih rušilcev, kakor tudi rezervno brodograje, ki je sestavljeno iz treh vojnih ladij, ene križarice in več velikih torpedovk. Brodograju poveljuje podadmiral grof Lanjus. Naš novi dreadnought se imenuje na cesarjev ukaz »Tegetthof«, stara oklopnica, ki se je dozdej po slavnem zmagovalcu pri otoku Visu Tegetthofu imenovala, se bo zdaj nazivala »Mars«. Izpuščena je bila leta 1878. v morje in je zdaj namenjena obrambi obrežja. Do leta 1900., ko so »Habsburg« v morje izpustili, je bila ladja »Tegetthoff« naša največja vojna ladja.

Ladja je zgrajena iz trdnega jekla. Dolga je 150, široka 29 in globoka 8,2 metra. Obsega 20.000 ton. Oklop sam tehta 4500 ton. Jeklo je po Kruppovem načinu izdelano. Pri gradbi ladji je delalo 10.000 ljudi skozi 600 dni.

Topovi so v štirih oklopnih stolpih nameščeni. Veliki topovi s 30,5 cm. širokim žrelom, lahko ustrelje dvakrat vsako minuto. Topovi so dolgi nad 12 metrov, vsak je težak 52.000 kil. Kroglice so težke do 450 kil ter nesejo nad 14 km. daleč. Ladjo gonijo trije turbinski stroji z brzino 21 do 22 morskih milj. Premoga vozi ladja 2000 ton in vozi ladja lahko 2000 morskih milj po morju, ne da bi premogove zaloge izpopolnila. Posadka »Tegetthoffa« bo močna 1000 mož.

»Tegetthof« so pričeli graditi že novembra 1910. V morje daje zato tako dolgo niso v morje izpustili, ker so ladjo, predno jo v morje izpuste, bolj dovršili, kakor »Viribus Unitis«. Službo prične »Tegetthof« delati letos poleti ali pa v jeseni.

Novice.

Dunajski kardinal in nadškoof Nagl in »Novi Čas«. Ob sprejemu tržaške duhovščine, v Trstu dne 20. t. m. je dunajski kardinal Nagl navzočim slovenskim duhovnikom povedal, da čita rad slovenske in hrvaške katoliške časnike; zlasti, da se zanima za poročila o katoliškem gibanju, ki jih prinaša »Novi Čas« iz raznih županij tržaško-koperske škofije, kjer je on 8 let pastiroval.

»Novi Čas« ima za stalnega naročnika in čitatelja tudi kardinala-nadškoofa dunajskega.

Visoki gost v Gorici. Kot gost našega knezonadškoofa se mudi danes v Gorici vojaški škof Bielik, ki se vrača iz Trsta. Najbrže pride še danes v Gorico kardinal dr. Nagl.

Češčenje Presv. Rešnjega Telesa — politika. Našim liberalcem in socialistom je klerikalna politika vse, kar je katoliško.

Le tupatam pohvalijo kakega boječega duhovnika, ki se iz strahopetnosti pred njimi boji vršiti svojo dolžnost in svariti vernike pred volkovi. Vsak goreč katoliški duhovnik je tem ljudem »politikujoči far«. — Jeseni se bodo zbrali na Dunaju katoličani celega sveta, da počaste Kristusa v Presveti Eucharistiji. Procesije v čast Presv. Reš. Telesu se bo udeležil tudi cesar, ki hoče s tem pokazati, da je tudi on dober sin katoliške cerkve. Sedaj pa pridejo socialisti in liberalci in kriče, da bi se naš presviti vladar nesmel udeležiti procesije, češ, da je ta shod politična stvar. Prvič ima cesar menda ravno tako ali pa še precej večjo pravico biti pobožen kristjan, kakor so socialisti in liberalci framazoni. Drugič pa naj pribijemo, da je tem ljudem politika vse: **papež, zakramenti, verske resnice, versko življenje, pobožnost ljudstva** — vse to je »klerikalna politika«. Če torej kriče, da se bore proti klerikalni politiki, tedaj vemo, da se bore proti veri sami. — Izdali so se sami. Menda jih spozna te ljudi vsak slepec, kaj hočejo.

Pohvalno priznanje častniku. Poročnik Angelj Hribar, računski vodja pri 47. pešpolku, je dobil od kornega poveljnika pohvalno priznanje za neumorno pridno in vestno službovanje, združeno s temeljitim strokovnim znanjem. Gospodu poročniku iskreno častitamo!

Kardinalski jubilej. 14. t. m. sta v Rimu praznovala za katoliško stvar velezaslužna kardinala Serafin Vanutelli in Rappolla petindvajsetletnico, kar sta bila povzdignena v kardinalsko čast.

Podpora zoper bedo in poslanec Fon. Ker liberalci zabavljajo, da so naši poslanci krivi, da se podpora proti bedi še doslej ni razdelila, je posl. Fon svojim volivcem to stvar pojasnil. Iz tega pojasnila pa snamemo te le misli:

Nujni predlog za podporo je posl. Fon vložil že meseca julija v državnem zboru. S to zadevo se je pečal tudi »Hrvaško slovenski klub« pod vodstvom dr. Šusteršiča. Doseglo se je, da se je stvar pospešila. Pospešila pa se je za vse druge okraje, le **goriško okrajno glavarstvo ni dalo od sebe nobenega poročila**, akoravno je tudi že namestništvo zahtevalo poročilo prav odločno. Kar dela glavarstvo je nekaka pasivna rezistenca, ki je pa v škodo ljudstvu. — Sedaj bo glavarstvo naposled vendar le oddalo nekaj od sebe. Toda to poročilo je za sedaj le **za ajdovski okraj**, kjer je **liberalec dr. Gregorin za poslanca**. In v tem grmu tiči zajec. To se dela namenoma, da bi liberalci imeli priliko agitirati proti naši stranki. — To je nekak izvleček z Fonovega pojasnila volilcem. Razvidno je, da glavarstvo postopa prav nedopustno ter da je g. poslanec Fon prav imel, ko je na shodu zaupnikov zaklical: »**Taki uradniki zaslužijo, da se jih spodi iz službe.**«

Smrtna kosa. V Šebreljah je umrla 7. t. m. po enomesečni hudi bolezni Katarina Lapanja, soproga obč. odb. Jožefa Lapanja; dne 10. t. m. zvečer 16-letna deklica Juljana Podobnik; dne

13. Marija Rjavec po domače »Utrinka«; dne 15. Frančiška Tušar, stara 30 let, ki zapušča 4 nedorasle otroke eden star šele poldrugí mesec. Bile so vse previdene z svetimi zakramenti. N. v m. p.

V goriški bolnišnici usmiljenih bratov je umrl 66 letni vpokojeni nadučitelj g. Jernej Troha, rojen v Pečmah na Tolminskem.

Sempolaj. Umrla je v sredo 34-letna žena Frančiška Adamič iz Sempolaja lšt. II. Ob 11 uri je bila še po konci, ob 2 pop. je vže izdihnila svojo blago dušo. Ob njenem preranem grobu žaluje zapuščeni mož in troje nedoraslih otrok, od katerih najmlajši ne šteje niti tri tedne. — Naj v miru počiva!

Za župana v St. Ferjanu je bil v sredo 20. t. m. izvoljen g. Karl Princič, posestnik v Cerovem, vrl somišljenik »Slov. Ljudske Stranke«. Za podžupane so izvoljeni: Jožef Maraz prvi podžupan, dalje Franc Terpin, Karl Plede, Janez Skorjanc. Ti so iz St. Ferjana. Iz Dol. Cerovega sta: Izidor Bizaj in Anton Podveršič; iz Gor. Cerovega pa Jožef Martinčič in Anton Colja. — Vsi so vrlí pristaši naše stranke, Liberalce ni noben prišel v županstvo. Bog živi nove starešine z županom na čelu! Po volitvi so zbrali možje 17 K za »Slov. Stražo«.

Za župana na Jesenicah je bil izvoljen vnet pristaš S. L. S. g. Anton Cebulj.

Razmere v goriškem okraju, kolikor se tiče učiteljstva, naj bi po željah vlade ostale kakor doslej. Mi pa pravimo, da ljudstvo odločno zahteva spremembe! Vlada ne bo norcev brila iz katoliškega ljudstva, ki je pri volitvah v okrajni šolski svet pokazalo, da hoče drugih razmer in drugih oseb.

Če bi ne videl, bi ne verjel. Pod tem naslovom nam pišejo: Na tukajšnje žensko učiteljske prinaša pošta kar cele kupe »Učiteljskega Tovariša«. Nikakor nam ni mogoče misliti, da se rabi ta časopis za učno knjigo iz pedagogike, a vendar dejstvo je, da se sme razdeljevati po razredih in da ravnateljstvo tega ne vidi. Radovedni smo samo, ali podučujejo tudi politiko naše kandidatnje. Kakor kaže, se to pač mora vršiti, če ne bi ne prihajal »Učiteljski Tovariš« v takem številu na učiteljske. To pa povemo in pribijemo, da ne bomo trpeli, da bi se na tak način vzgajala naša učiteljica in pod takimi vplivi. Nobena politika ne spada na učiteljske, a najmanj politika »Učiteljskega Tovariša«. Kdor ima v ti stvari besedo, naj jo tudi uveljavi in zato opozarjamo ravnateljstvo v prvi vrsti, da to izvrši. Učiteljici dajmo drugega kulturnega dela, a ne take politike! — To za enkrat!

Sicer pa take razmere vladajo tudi na moškem učiteljskem. Zato naj tudi tam prizadeti gospodje blagovolijo s pridom prebrati in uvaževati te vrstice.

»Novi Čas« se prodaja v Solkanu v tobakarni g. Avg. Gomiščka nasproti one poti, ki vodi z glavne ceste k Soči in dalje čez most v Št. Maver. V isti tobakarni se dobi tudi »Slovenec« naš prvi katoliški dnevnik, na kar Solkance tudi opozarjamo.

O starostnem zavarovanju kmetov so začeli pisati liberalci, ki pravijo, da naša stranka ni poskrbela, da bi se bili kmetje o zavarovanju podučili. Resnica pa je, da se je o tem predmetu vršilo nešteto predavanj po Goriškem in se razdelilo na stotine dr. Krekovihih knjižic med kmečko ljudstvo, ki je o tem mnogo bolj podučeno ko liberalni abecedarji.

Prepovedane knjige. V Ljubljani je nekdo prevel na slovensko roman francoskega pisatelja Zola. V »Gorici« od 16. t. m. beremo oceno tega prevoda. Na koncu pravi ocenjevatelj g. dr. B.: »Roman bo starejšim, resnejšim bralcem vsekakor zanimivo čtivo. Mladini in razburljivim čitateljem pa bi ga nikakor ne priporočal«. — Da ne bo nesporazumljenja povdarjamo, da je **sveti Oče** z dne 1. septembra l. 1898 **prepovedal brati** vsa Zolajeva dela, vsled česar jih **pod smrtnim grehom ne sme brati noben katoliški kristjan** — torej tudi ne resnejši in starejši bralci — če nimajo za to izrecnega dovoljenja od višje cerkvene oblasti. Zola je namreč popolnoma brezverski pisatelj, ki je s svojimi brezverskimi in umazanimi romani povzročil, posebno med mladino že neizrečeno gorja. — Slovci tudi kot zasramovalec lurskih čudežev. Zato ga je Cerkev prepovedala.

Porotne obravnave se bodo pričele 26. t. m. Na vrsti je razprava proti laškemu kršč. socialnemu listu »L'Écco« ter razprava proti detomorilki Terčič. — Protí njenim starišem je državni pravdnik obtožbo ustavil.

Kako najbolj razveselimo svojega prijatelja ali prijateljico za Veliko noč? S tem, da jim odpošljete obe razglednici, kateri je narisal akademični slakar gospod Vavpotič za Velikonoč in ki jih je založila »Slovenska Straža«. Ti razglednici se odlikujeta od tujih mažaških razglednic s tem, da so res umetniško izdelane, da so vseskozi domače umetniško delo, ki predstavljata velikonočne prizore iz naše slovenske domovine. Cena posamezni razglednici 10 vin. Danes se je pričelo z razposiljanjem teh prekrasnih razglednic. — Zahtevajte jih povsod v vseh trgovinah in trafikah in dajte jim prednost pred tujimi! Nakupite jih takoj, ker bo gotovo veliko povprašanje po teh izredno lepih razglednicah. Večji odjemalci dobe znaten popust in sicer pri odjemu 50 do 100 komadov 20 odstotkov, do 200 komadov 25 odstotkov, do 300 komadov 30 odstotkov in nad 300 komadov 35 odstotkov. Naročila sprejema tudi prodajalna »Kat. tisk. društva« v Gorici.

Protí liberalnim lažnikom. (Ravnica). Zelo nas je užalilo, ko smo izvedeli, da je neki človek iz Ravnice napadel v »Soči« našega g. vikarja. Zlagal se je tako debelo, da se mora studiti vsakemu poštenemu človeku. Pravi, da je g. vikar pozival Ravnčané, naj protestirajo proti izletu ter s tem hotel reči, naj se izletnikom na proti postavijo. Pravi dalje sin laži v liberalnem listu, da naš gospod uči društvenike sovražstva, da bo iz njih napravil napadalce, da tuj človek v naši vasi ne bo več varen. Kakšne grozne laži so vse to! Naš gospod

vikar nas je samo opozoril, da naj zraven ne gremo. Ta pa je čisto kaj drugega, kakor piše kljukec v liberalnem listu. Tako debelo se more zlagati le človek, ki je izgubil vse poštenje. Od kar je gospod vikar pri nas, dela in skrbi več ko je njegova dolžnost, v cerkvi in zunaj cerkve. V društvu po več ur na teden poučuje naše fante v nemščini. To delovanje pa bode nekatere zapeljance v oči; zato ga napadajo. Mi pa ga spoštujemo in zavračamo vse lažnjive napade na našega gospoda vikarja.

V imenu vseh poštenih vaščanov: Anton Rijavec l. r., podžupan; Janez Pavlin l. r., podžupan, Jožef Cej l. r., starašina; Andrej Pavlin l. r., starašina.

Iz Ravnice! Pretekli teden se je oglašil v »Soči« in »Primorcu« nek človek ter z ostudnimi lažmi obrekoval našega preč. g. vikarja. V svojem dopisu pravi, da hoče naš gosp. vikarij mirno ljudstvo podivjati, da uči v svojem izobraž. društvu sovraži tako, da kmalu ne bo varno tujemu človeku iti skozi našo vas, itd. Na vse te in druge laži mi odločno protestiramo in izražamo sožalje oni nesrečni duši, ki je vzela pero in začela pisati in obrekovati našega tako dobrega dušnega pastirja. — Nesrečnež, jedino zaslepljenost, hudobija ali pa tiho sovraštvo, ki je na skrivnem gojiš proti kat. cerkvi te je do tega pripravilo in ti te lažnjivosti narekovalo. Naj bo to ali ono: reva si in pomilujemo te, da si moraš na tako umazan način hladiti svojo vest! Če hočeš pa vedeti, kaj nas naš g. vikarij v društvu uči — pridi poslušat, se navadiš marsičesa, ljubezni do bližnjega in pa tudi resnico govoriti. Bilo bi ti zelo koristno! Vsej občini je znano, koliko se ljubljani in spoštovani naš gosp. vikarij za naš dušni in telesni blagor trudi, v cerkvi in društvu in mi smo mu za to tudi hvaležni in se mu srčno zahvaljujemo. Prosimo ga, naj nas le še nadalje tako uči in podpira. Bog Vas živi, gospod vikarij! Mi smo in držimo z Vami in sv. kat. cerkvijo, katero zastopate. Če se pa drzne kaka izgubljena »suha veja« na Vas z blatenjem in obrekovanjem, Vas prosimo da Vas to ne žali in si tega ne jemljete k srcu! Za izobr. društvo: Odbor.

Liberalni učitelj toži krščansko mater. Iz Devina 20. marca 1912. — »Ali ste vi kakšen učitelj? Najboljše bi bilo, če bi šel svinje past«. Radi teh besed se je morala zagovarjati pred sodnikom neka devinska mati proti g. učitelju. Ker je g. učitelj sam priznal, da je to rekla v veliki razburjenosti, bila je dotična mati oproščena. Ta slučaj nam kaže kaka nevolja vlada med našimi stariši proti g. učitelju. Stariši vedo, da g. učitelj ne izpolnjuje nobenih krščanskih dolžnosti, pravijo, da gleda med molitvijo najrajše skozi okno, zdi se jim pa tudi njegovo življenje zunaj šole nekako preveč svobodno. Iz tega izvira neka razburjenost, ki nima za slovensko stvar najboljših posledic. Liberalizem nam izpodkopuje tla v narodnem oziru.

Za vodovod v Poljanah pri Cerknem je dež. zbor določil 900 K, ne pa 200 K, kakor se je pomotoma poročalo.

Novice iz Šebrelj. Zadnji teden je smrt hudo gospodarila v naši občini v teku enega tedna je pokosila 4 osebe. Za našo duhovnijo preveč v tako kratkem času. — Obč. pot. se izvanredno pridno popravljajo in posipljejo. Letos nam je posebno dobro došla podpora, katero nam je izposloval g. župan Ant. Rejec od države za popravo občinskih poti. Se vidi, da vlada občino vsestransko priden in požrtvovalen mož.

Iz Labinj pri Cerknem smo dobili z ozirom na poročilo »popotnika« o plesu, naslednje pojasnilo: V Labinjah niso plesali že več ko 2 leti. (Vsa čast! Uredn.) celo pred pustom ne. Če pa je kak nezrel pobič iz naše vasi v kaki drugi vasi plesal, tega mi nismo krivi. — S tem je torej zadeva rešena.

Vjel se je v grofovi suknji. Predčasom je bilo v našem listu razglašeno, da je nekdo izgubil suktnjo z voza od Gorice skozi Volčjo drago do Bukovice. — Suktnjo je zgubil grof Delmestri, lastnik opekarne v Bukovici; nihče pa se ni oglašil. Ni dolgo pa, kar je prišel nekdo iz G. k grofu plačat obresti in — oj smola! — imel je oblečeno grofovo izgubljeno suktnjo! Moral jo je seveda, osramočen sleči in tam pustiti! —

Rudolfia Konjedica, o katerem smo zadnjič poročali, so prijeli v Tolminu v neki omari, v katero se je skrila. Baje so ga v zaprtem vozu prepeljali v Gorico, da ne bi po železnici vzbudil preveč pozornosti. — Najbrže ne pride še pred to porotno zasedanje.

Škrlatica v Cerknem nehala. Na cerkljanski ljudski šoli se je po presledku 7 tednov zopet začel redni šol. poduk, ki je bil vstavljen radi pojavljajoče se nalezljive bolezni »škrlatice«, ki se je zanesla k nam iz bližnje idrske okolice koder je razsajala več mesecev. K sreči je nastopila bolj milo — in zahtevala ves ta čas le dve žrtvi ktere sta podlegla dva otroka, dasi je bilo več slučajev v raznih podružnicah. Značilno je to, da nas je ves ta čas obiskal komaj enkrat okrajni g. zdravnik.

K volitvam v Oseku. Iz Oseka: Dopisnika iz Oseka v Soči št. 31. pozivljamo, 1. da nam pojasni, kaj naj pomeni prvi stavek njegova dopisa: »Pri občinskih volitvah smo padli v 3. razredu za dva glasa, v 2. razr. za eden glas, volitev 1. razr. se niso naši udeležili, pa v zložnosti smo ostali za 40 glasov«. Smisel neumljiva — zelo čuden slog! — 2. Da nam dokaže, da je razlika med končnimi volivnimi rezultati v III. vol. razr. (125 — 117) samo za »dva glasa«.

Izjavljamo pa, da smo dobromisleči občani duhovnije Osek-Vitovlje popolnoma zadovoljni z delovanjem č. g. vikarja; nismo pa zadovoljni s hujskanjem, obnašanjem in delovanjem nekoga, ki se dela bolnega ter pohajkuje okoli! Poskrbeti pa hočemo, da o tem zvedo tudi njegovi predstojniki ter ga pošljejo tja, kjer bi moral delovati. — Volivci S. L. S. v Oseku.

Ogenj. Iz Cerkna: Ravno med cerkv. govorom g. dekana je na praznik sv. Jo-

žefa vznemiril vse v cerkvi zbrane glas zvana — naznanjajoč nevarnost požara, ki je zbruhnil v bližini cerkve v trgovini g. Jemej & Stravs. G. dekan je moral prekinit svoj govor ker je začelo prestrašeno ljudstvo drveti iz cerkve. K sreči je še pravočasno zapazil lastnik in gospodar trgovine v štacuni dim ki so ga ognjegasci hitro zadušili, da se ni razširil sicer bi bila gotovo uničena vsa bogato založena trgovina. Škoda se ceni na več 100 K. — Ogenj je moral nastati vsled neprevidno zavržene neugasle cigarete.

Sneg na Cerkljanskem. Iz Cerkna: V soboto nas je za slovo še enkrat obiskal snežni mož ter pobelil nekoliko naše hribe ki ga je pa že pregnalo ljubko i toplo pomladansko solnce. Tako smo — upamo srečno prestali letošnjo razmeroma jako milo zimo.

Umazano »Jutro«, ki se je iz Ljubljane preselilo v Trst, ondi sedaj umira ter utegne kmalu prenehati izhajati. Jokal za njim ne bo nihče, razun kdor mu je kaj posodil.

Smrt v cestnem jarku. V četrtek zjutraj so blizu Črnič našli v cestnem jarku mrtvega nekega Berbuča iz Sela. Moža, ki je bil okrog 60 let star, je umorila pijaka. Nagle in neprevidene smrti obvaruj nas, Gospod!

O tem nesrečnem slučaju še poročajo iz Črnič: Včeraj dne 21. t. m. zjutraj ob 6 in pol je zapazil postiljon človeka, ki je ležal v jarku ob cesti z glavo navzdol. Dospelši v Črnič je naznanil županstvu, ki je takoj prišlo na lice mesta in spoznalo L. B. iz Sela. Imenovani je bil vdan pijači zlasti žganju. V četrtek večer so ga videli v Črničah in najbrž, ko se je vračal domov je padel in obležal. Gotovo da je bil celo noč zunaj. Prenesli so ga v mrtvašnico v Selo.

Redka prikazen med ptiči. Poročajo nam, da so včeraj zjutraj na Lijaku opazili celo jato vran, med katerimi je bilo kakih 50 čisto belih. Res redka prikazen — bela vrana!

Na semenj sv. Jelerja so pripeljali v Gorico 625 govedi, 650 svinj, 28 konj, dalje tudi 130 vozov krompirja.

Italijanska zastava v goriškem gledališču. V ponedeljek so v goriškem mestnem gledališču igrali precej umazano igro »Sultana«. Pri tej priliki je nastopilo več plesalk, ki so se z zastavami v roki nečedno zvirale. Ena je mahala z laško trobojnico. Lahi so zato nalašč ploskali laški zastavi. Vsled tega je navzoči policijski komisar zaplenil zastavo. Laški iredentovski list »Corriere«, ki se je radi tega drl na vse pretege, je nato oblast tudi zaplenila.

Laško gledališče v Gorici razvija nekaj življenja, kadar prihaja to življenje iz blažene Italije. Sami goriški Italijani niso vstanu, gledaliških iger prirejati. Tako tudi sedaj! Toda kar hočemo pribiti, je to, da ne vidijo ne naša slavna policija pa tudi ne laški katoliški činitelji v Gorici tistih skrajno nedostojnih pohujšljivih plakatov, s katerimi Lahi iz Italije vabijo občinstvo k svojim predstavam, pri katerih se potem

še za laško misel demonstrira za zastavo iz bližnjega kraljestva kakor se je to zgodilo prejšnji ponedeljek. To zadnje prepustimo policiji, ki je sicer storila svojo dolžnost, ko je zastavo konfiscirala; ampak mi menimo, da moramo vsi brez izjeme, tudi katoliški Italijani, protestirati proti pohujšanju, ki je razširjajo bodisi laški kinematografi, bodisi laške prireditve, bodisi knjigarne in tobakarne!

Samomorilec, ki se je pret. teden vrgel v Sočo, se ne piše Devet, ampak Devetak.

Iz preiskovalnega zapora so spustili prodajalca koles Tabaja, ki so ga zaprli radi goljufije.

Strelne vaje dijakov. Pod vodstvom častnikov se vrše strelne vaje srednješolskih dijakov. V sredo so dijaki s puškami na rami in godbo na čelu korakali v Panovec streljat in nazaj.

Solnčni mrk bomo videli tudi pri nas 17. aprila ob 11. uri 54 min. dopoldne.

Prorok v Gorici. Neki čudak iz Dunaja ima različna predavanja po Gorici, sedaj v kavarnah, sedaj v hotelih, sedaj v oštarijah. Govori, seveda brez cerkvenega dovoljenja o vseh mogočih verskih rečeh, trdi kako je svet nastal in kako svet konča. Kaže biti zelo razsvitljen, ne vemo pa, od katerega duha. Morda je špiritist, kajti prorokuje, da bo za dvajset let prav gotovo konec Gorice, konec vosjskâ, konec Italijanov in Slovencev, ker bo tedaj konec sveta. So nekateri bedaki, ki hodijo poslušat njegove čenče, ker jim ni treba za to nič plačati. Da pa dunajskega preroka ne vidijo nikjer radi, kaže posebno to, da mora za razprodajanje svojih novoverskih kvant vedno iskati novih prostorov.

Zrakoplov se je včeraj t. j. v četrtek okrog 10h dopoldne dvignil zopet visoko v zrak ter odplul v smeri proti Trstu. — Vsled slabega vremena se je kmalu vrnil. Popoldne okrog 4h je zopet odplul proti Trstu. Vrnil se je kmalu.

Čudna knjigarna v Ljubljani je Kleinmayr & Bamberg. Dala je lani natisniti slovensko prestavo evangelija po sv. Matevžu, seveda brez vsakega cerkvenega dovoljenja ter brez opomb in razlage, kakor zahtevajo cerkveni predpisi. Protestantski barantači pa sedaj to prestavo širijo med ljudmi. Mi svarimo naše ljudi, naj čudne agitatorje kar zapodijo od sebe, če pridejo k njim; protestanski evangelij pa naj vržejo v gnoj!

Vlomilec pribil svojo žrtev na posteljo. V ruskem mestu Ušlabina je neznan človek vlomil v hišo nekega posestnika, čegar žena je našel samo doma. Prestrašena žena je hotela pobegniti in klicati na pomoč, a lopov jo je zagrabil in ji zapretil, da jo ubije, ako zine le besedico. Nato je začel iskati po hiši denarja. Ker ni ničesar našel, je hotel izsiliti od žene, da bi mu izročila denar. Začel jo je pretepati, a žena je molčala. Vlomilec je vsled tega ves pobesnil, vrgel je ženo na posteljo ter jo pribil nanjo z žebli in ji hotel pribiti tudi roke. V silni bolesti pa je mučena žena zgrabila zločinca za obraz ter mu iztrgala oko. Vlomilec je vsled bolečin zakričal ter

nato pobegnil. Na ženo vpitje so kmalu prihiteli sosede. Našli so ženo vso v krvi ter so ji s težko muko izruvali iz nog žeblice. Uboga žena je izgubila mnogo krvi in dvomijo, ako bo ostala pri življenju.

Kupujte srečke v korist »Slovenske Straže«! V tem oziru opozarjamo na današnji oglas!

»Slovensko Stražo« je daroval g. Jožef Klavčič iz Podgore 1 K. Iskrena hvala.

Za pogorsko domačo godbo na lok je darovala g. Kocjančič za nje god 10 K. Presečna zahvala.

Listnica uredništva. Šmartno: Ni podpisa. Erzelj: Je že zastarelo.

Iz Trsta in Istre.

Dunajski kardinal in nadškof dr. Nagl je došel v Trst 19. t. m. ob 7h 57 min. zvečer. Na postaji ga je čakal tržaški škof premil. g. mons. dr. A. Karlin, namestnik knez Hohenlohe, in mnogo drugih dostojanstvenikov ter mnogo ljudstva, ki je svojega bivšega škofa živahno pozdravljalo.

Trst. Vse kat.-narodno misleče slovenske može in mladeniče vabi odbor slov. kat. izobr. društva v Trstu na sestanek in važen pogovor, ki se bo vršil na tiho nedeljo, 24. t. m. v novem »Marijinem domu«, in sicer v čitalniških prostorih, v ulici Risorta, ob 10. uri predpoludne.

Sv. Ivan pri Trstu. Tukajšna »dekl. Marijina družba« bo imela dne 25. t. m. zjutraj ob 7. uri svoje skupno velikonočno obhajilo. Popoldne ob 6. uri pa bo v društvenih prostorih občni zbor. Poročilo o delovanju in stanju v minulem letu 1911. Volitev, oziroma potrditev novega odbora za to leto in slučajnosti. Dekleta se sedaj pridno učijo igro »Vestalka«, katero upajo uprizoriti na belo nedeljo, 14. p. m. aprila ako ne pride kaka zapreka.

Sv. Križ pri Trstu. Naši sodrugi so torej imeli v postu veselico s plesom in tako rešili draginjsko vprašanje. Hoteli so se tudi prepričati, koliko vspeha so že dosegli s svojo protiversko gonjo. Koliko baharije bi bilo, če bi bila vdeležba pri tem plesu velika! Računali so tudi na lahkomišljenost mladine, češ dekleta pridejo radi plesa vse na veselico. Pa razun par prismojenih deklet so ostale vse lepo doma in tako pokazale, da so ne dajo dobiti za tako izrecno protikrščanske prireditve. Priznavamo, da nismo pričakovali od njih tolike odločnosti. Vsa čast jim! Pa da bi vsaj vsi domači demokratje prišli na veselico; še teh je mnogo ostalo doma, ker niso odobraval izizzivanja večine občinarjev. Tudi krčmar Maganja ne bo zlepa pozabil, kdaj je dal svoje prostore za prvi socialistični ples v postu. Sodrugi so se hoteli norčevati iz verskega mišljenja občinarjev, naši ljudje pa so odgovorili z bojkotom veselice in gostilne Maganjove. Le tako naprej izzivajte, sodrugi; sčasoma se boste zabavali čisto sami med seboj, kar vam vsi naši somišljeniki radi privoščimo. — **Dopisnik »Zarje«** priporoča tuk. županiku čiste račune. Mi pa bi radi vedeli, ako imajo križki sodrugi natančne izkaze stroškov in dohodkov vseh njihovih dose-danjiv veselice. Če križki sodrugi prepustijo župniku Furlanu, da sme pregledati vse njihove društvene blagajniške dnevnike, prepričani, da jim potem zelo rad

podá natančen račun, kam stavi desetake in stotake, ki mu jih prinašajo župljani. — Dragi prijatelji sodrugi! Ljudje niso dandanes več tako neumni, da bi kar tako na slepo metali desetake in stotake. In če jih Križani prinašajo svojemu župniku, vedo, komu jih zaupajo; ker hodijo redno v cerkev, vidijo, da se v cerkvi in za cerkev vedno kaj novega napravi. In to jim daje veselje, da radi dajejo in bodo še dajali, ne da bi prašali za svet rdeče brate. In tako se bodo sodrugom še nadalje cedile sline, pa svitlih kronicah, ki prihajajo v cerkveno blagajno!

Dve nesreči ob istrski obali. V nedeljo zjutraj je v puljski luki parnik »Istria« zadel v parnik »Sebenico«, ki je zelo poškodovan. Prepeljali so ga s težavo do obrežja. Skode je na »Sebenico« 40—50 tisoč kron. Dne 20. t. m. ponoči pa je zadel pri Pulju parnik »Bosnia« v vojno ladjo »Sattir«. Pri tem je bil ubit nadkurjač Španjol z Reke. Ranjenih pa je 22 oseb, med temi mornar Šuligoj.

Školenj. Veselica ki jo je priredila naša Marijina družba dne 3. in 10. marca je lepo izpadla. Igra »Smrt Marije Device« je napravila globok utisek. Najbolj važne in težavne vloge Marije Device in Kleone so se srečno igrate. Tudi druge so svoje vloge dobro razumele. Najlepši utis pri igri so napravile žive slike. Pri burki »Prisiljen stan je zaničevan« ni manjkalo smeha. Poseben smeh je zbu-jala Katra svojo kmetsko ulogo. Lepe in spodbudne govore je imela Marijin družbenica gēna. Julija Raje do družabnice in do občinstva, v katerih je dokazovala kako se pod zastavo Matere Božje, v Marijini družbi najbolj varno živi. Ljudstvu so veselice zelo ugajale, ker je dokazala tudi obilna udeležba pri obeh veselich. Le žeteli bi bilo, da bi se splošno po tržaškem prirejale take veselice, ker naše ljudstvo ima zelo malo poštenega razvedrila.

Neki šolski voditelj v tržaški okolici ne naznani nikdar roditeljskega sestanka katehetu. Radovedni smo, ako je še kje na Slovenskem tak čudak. Šolski zakon res ne govori izrecno da mora voditelj to javiti katehetu; vendar je pa samo po sebi umevno, da ima katehet kot član učiteljskega zbora pravico biti obveščen, kakor vsi drugi učitelji in učiteljice.

Iskre.

Praznik sv. Jožefa, 19. t. m. se je v Gorici in tudi drugod prav lepo obhajal. Prav nič se ni poznalo, da ni več zapovedani praznik. Ljudje so prostovoljno šli v cerkev in jih pri službi božji polnili, da je bilo res v vsodbudo. Ljudstvo je vendarle še dobro. Odnikoder nismo dobili poročil o kakem odporu proti papeževem odloku gledé odprave nekaterih praznikov. Ljudje so namene papeževe takoj razumeli in spoznali, da jim papež hoče dobro na treh straneh: prvič ker jim daja priliko, pridobiti pri Bogu toliko večje zasluženje s tem, da si prostovoljno ob odpravljenih praznikih vdeležujejo službe božje; drugič, ker jim daja priliko, da morejo brez vsakega greha tiste dneve opravljati navadna siljena težka dela; tretjič, ker je s svojo odredbo prepričal, da tiste dneve ne grešijo več oni, ki bi tudi drugače ne bili šli k službi božji. — Prepričani smo, da bo obisk službe božje ravno tako vsodbuden v ponedeljek 25. marca in velikonočni ponedeljek.

Franc Leban v Gorici,

V. Municipio 8 (nasproti municipija)

izdeluje monštrance in druge cerkvene posode.

Priporoča se preč. duhovščini.

Naznanilo.

V poveličanje velikonočnih praznikov streljajte s „*papirnatimi topiči Makuc*“ in razsvellite z *bengali nimi lučmi* procesije „Vstajenja“, katere se vršijo zgodaj v jutru ali pozno v mraku.

Potrebno blago vdobite pri tvrdki:

Proa primorska tovarna umetnih ognjev v Gorici ulica Adelaide Ristori št. 6. Telefon št. 205.

Lastnik: *Ferd. Makuc, poobl. in priz. pirotehnik.*

Jožef Medvešček,

čevljarski mojster pri Soškem mostu v Gorici

uljudno priporoča svojo delavnico. Zagotavlja sl. občinstvo točne postrežbe ter — — — zmernih cen. — — —

Vid Rojic v Gorici,

Raštelj št. 23

priporoča svojo **krojaško delavnico**, posebno čast. duhovščini za talarje in v to stroko spadajoča dela.

PETER GORJUP

čevljar v Čepovanu.

naznanjam slav. občinstvu in sosednjim občinam, da sem odprl trgovino z usnjem in čevljarskimi potrebščinami. Izdelujem vsakovrste čevlje in imam v zalogi tudi čevlje za mrličje.

Cene konkurenčne.

Priporoča se

Jakob Gril,

pekovski mojster

zaloga moke, koruze in raznega žita v ulici sv. Klare št. 4. v Gorici.

Prodajalna „Katol. Tisk. društva“ GORICA, Semeniška ulica št. 10.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih molitvenikov, rožnih vencev, svetih podob in večjih podob za okvirje, svetinje, predmete za Marijine družbe.

Razglednice od navadnih do najumetnejših izdelkov.

Velika zaloga trgovskih knjig in papirja. Za župne in druge urade ima v zalogi najraznovrstnejše tiskovine in druge pisarniške potrebščine. V zalogi ima dr. Pečjakovo „Etiko“. Zaloga cerkvenih muzikalij.

Cene konkurenčne.

št.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Čevljarska zadruga v Mirnu

priporoča sl. občinstvu, da se pri nakupu obuvala za bližnje **velikonočne praznike posluži naših izdelkov**, ki se prodajajo v naslednjih naših prodajalnah:

v Gorici

na Starem trgu št. 1. (na vogalu Rabatišča).

V TRSTU, Barriera vecchia 38. V SPLITU, ulica staroga suda 314. V TRSTU, Via dei Rettori 1. Prodajalnice so preskrbljene z vsakovrstnim črnim in barvanim obuvalom za vsaki stan. Čevlji „Čevljarske zadruge“ v Mirnu se glede ličnosti kosajo z vsakim tujim izdelkom, a so poleg tega trežni, ker se za izdelovanje istih rabi le usnje prve vrste.

Rocno delo.

Sprejemajo se naročila po meri.

Nizke cene.

Izvršuje se poprave.

Bilanca

„Zastavljalnice in z njo združene hranilnice“ za leto 1911.

Štev.	Imovina	K	v	Štev.	Dolgovina	K	v
1	Denarnični preostanek	76697	71	1	Ustanovna glavnica	329320	71
2	Vrednostne listine	3338529	65	2	Račun hranilnih vlog	26026455	78
3	Posojila na vknj žbo, na vrednostne listine, na dragocena in navadna zastavila	20955797	72	3	Tekoči račun	192793	60
4	Račun obresti	410135	25	4	Račun rezervnih zalogov	521868	77
5	Tekoči račun	1767326	18	5	„ pokojninskega zaloga	98703	81
6	Račun posestev in premičnin	304835	32	6	Račun raznoteri	32370	64
7	„ rezervneca zaloga	358038	80	7	Dobiček leta 1911	125087	64
8	„ pokojninskega zaloga	99599	76				
9	Računi razni	15640	56				
	Saldo	27326600	95		Saldo	27326600	95

Račun zgube in dobička.

Štev.	Zguba	K	v	Štev.	Dobiček	K	v
1	Račun obresti vlog	1033622	55	1	Račun obresti posojil	1247059	46
2	„ inventarja	1215	41	2	„ najemščin	14521	69
3	„ davkov	34692	81	3	Računi raznih dohodkov	2080	83
4	„ upravnih stroškov	69043	57				
5	Dobiček leta 1911	125087	64				
	Skupno	1263661	98		Saldo	1263661	98

GORICA, dne 16. svečana 1912.

Vodstvo.

PETER LUKMAN,

krojač v Gorici

Križna ulica šte. 8 (Via della Croce)

— priporoča

slavnemu občinstvu iz mesta in dežele svojo

krojaško delavnico

Točna postrežba. Cene zmerne.

Odlikovana delavnica z električnim obratom brusar in nožar

ANTON JEMIL

Gorica - Verdijevo tekališče 1 - Gorica (Marzinijeva hiša.)

Zaloga britev in brivskih varnostnih priprav od 2 K naprej. Škarje in noži vseh vrst. Izdelki slavn. znano tvrdke Solingen. ZMERNE CENE.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekališče šte. 37

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone zlate mostove, zobe na kaučukove plošče uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste. 19

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop. št. 20

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

MIHALJ TURK

GORICA — Na Kornu šte. 6. — GORICA

priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. — Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila za maskiranje po zmerni cenah! št. 4

Mirodilnica, Papirnica in Tovarna
šolskih zvezkov

KOŽNAR & C.
Gorica, Tekališče Jos. Verdija št. 7.

Srečke v korist „Slov. Straži“.

Glavni dobiček turških srečk pri žrebanju dne 1. aprila 400.000 frankov. Vsaka srečka mora biti izžrebana, najmanjši dobiček znaša 230 kron. Turške srečke na mesečne obroke po 4 krone 75 vin., še tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez 2 milijona kron vsako leto na mesečne obroke po 6 kron 75 vin. Pojasnila daje in sprejema g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.